

LANDSTINGSREVISIONEN

Granskning av redovisad måluppfyllelse i årsredovisningen 2017

Rapport Gr 10/2017

April 2018
Richard Norberg, revisionskontoret
Diarienummer: REV 15:3–2017

Innehåll

1. SAMMANFATTANDE ANALYS	3
1.1 BEDÖMNINGAR AV MÅLUPPFYLLELSEN	3
1.2 OTILLRÄCKLIGA UNDERLAG	3
1.3 REKOMMENDATIONER	4
2. BAKGRUND.....	5
2.1 IAKTTAGELSER I 2016 ÅRS GRANSKNING	5
2.2 LANDSTINGSSTYRELSENS YTTRANDE	6
2.3 REVISIONSFRÅGOR OCH REVISIONSKRITERIER.....	6
2.4 ANSVARIG NÄMND, AVGRÄNSNINGAR OCH METOD	7
3. RESULTAT AV GRANSKNINGEN.....	7
3.1 ARBETET MED ÅRSREDOVISNINGEN.....	7
<i>Vår kommentar</i>	9
3.2 REDOVISNING AV MÅLUPPFYLLELSE FÖR VERKSAMHETSMÅL	9
<i>Vår kommentar</i>	12
4. UPPFÖLJNING AV 2016 ÅRS REKOMMENDATIONER.....	13
<i>Vår kommentar</i>	13
5. SVAR PÅ REVISIONSFRÅGOR.....	14
5.1 REKOMMENDATIONER	14

1. Sammanfattande analys

1.1 Bedömningar av måluppfyllelsen

Granskningen visar att redovisningen av måluppfyllelsen i årsredovisningen för år 2017 för landstingsstyrelsen, hälso- och sjukvårdsnämnden och nämnden för funktionshinder och habilitering i allt väsentligt var tillfredsställande. Landstingsstyrelsen och de två nämnderna hade mätbara mål. I årsredovisningen utvärderade landstingsstyrelsen målen i förhållande till fullmäktiges övergripande mål.

Av redovisningen framgick att landstingsstyrelsen, hälso- och sjukvårdsnämnden och nämnden för funktionshinder och habilitering hade svaga resultat för år 2017. Landstingsstyrelsen uppfyllde 10 av sina 27 mål, hälso- och sjukvårdsnämnden uppfyllde 11 av sina 34 mål och nämnden för funktionshinder och habilitering uppfyllde 9 av sina 20 mål. I årsredovisningen bedömde landstingsstyrelsen att måluppfyllelsen för styrelsen och de två nämnderna inte var tillfredsställande.

I förhållande till fullmäktiges övergripande mål lämnade landstingsstyrelsen följande sammanfattande bedömningar för landstingsstyrelsen som nämnd, hälso- och sjukvårdsnämnden och nämnden för funktionshinder och habilitering:

Fullmäktiges mål	Landstingsstyrelsens bedömning
Bättre och jämlik hälsa	Delvis uppfyllt
God och jämlik vård	Inte uppfyllt
Aktiv och innovativ samarbetspartner	Delvis uppfyllt
Attraktiv arbetsgivare	Inte uppfyllt

Landstingsstyrelsen uppgav att det framför allt var inom målet ”God och jämlik vård” som det fanns större avvikelser. Enligt årsredovisningen hade endast 15 av 38 mål nåtts inom det målområdet. Avvikelseerna avsåg i första hand delmål för tillgänglighet och ekonomi. Vi delar landstingsstyrelsens bedömning om att måluppfyllelsen för landstingsstyrelsen, hälso- och sjukvårdsnämnden och nämnden för funktionshinder och habilitering inte var tillräcklig.

För övriga nämnder uppgav landstingsstyrelsen i årsredovisningen att dessa hade ”genomfört de flesta av sina planerade aktiviteter”. Landstingsstyrelsen gjorde i årsredovisningen inga bedömningar om de övriga nämnderna för år 2017 hade tillräckliga resultat.

1.2 Otillräckliga underlag

Våra grundläggande granskningar visar att flertalet av landstingets styrelser och nämnder i huvudsak hade formulerat mätbara mål för år 2017. Utöver landstingsstyrelsen, hälso- och sjukvårdsnämnden, nämnden för funktionshinder och habilitering hade också folkhögskolestyrelsen, samverkansnämnden, nämnden för folkhälsa och primärvård i Skellefteå- och Norsjöområdet, nämnden för folkhälsa och primärvård i södra Lappland och mål-

tidsnämnden i Skellefteå i huvudsak mätbara mål. Nämnden för folkhälsa och primärvård i Umeåregionen, kostnämnden i Lycksele och patientnämnden saknade i tillräcklig grad mätbara mål.

Av våra grundläggande granskningar framgår att landstingsstyrelsen, hälso- och sjukvårdsnämnden, nämnden för folkhälsa och primärvård i Skellefteå- och Norsjöområdet, samverkansnämnden och måltidsnämnden i Skellefteå i allt väsentligt hade tillfredsställande redovisningar av måluppfyllelsen i sina årsrapporter. För nämnden för funktionshinder och habilitering, folkhögskolestyrelsen, nämnden för folkhälsa och primärvård i Umeåregionen, patientnämnden samt kostnämnden var redovisningen inte tillfredsställande. För nämnden för folkhälsa och primärvård i södra Lappland var redovisningen delvis tillfredsställande.

Vi kan se att avsaknaden av underlag medförde svårigheter för landstingsstyrelsen att i årsredovisningen redogöra för resultatet för flera av nämnderna. För dessa nämnder var redovisningen i årsredovisningen allt för översiktlig. För dessa nämnder saknades också landstingsstyrelsens bedömningar om måluppfyllelsen var tillräcklig. Vår samlade bedömning är att redovisningen av måluppfyllelsen inte var tillräckligt utvecklad i landstingsstyrelsens årsredovisning för år 2017.

1.3 Rekommendationer

Vi rekommenderar landstingsstyrelsen att:

- Verka för att alla styrelser och nämnder beslutar om mätbara och uppföljningsbara mål.
- Verka för att alla styrelser och nämnder har underlag så att de kan följa upp sina mål.
- Fortsätt arbetet med att utveckla redovisningen av måluppfyllelsen i årsredovisningen. Bedömningarna ska kunna verifieras med hjälp av att resultat redovisas i förhållande till mätbara mål. Redovisningen av måluppfyllelsen ska göras i relation till fullmäktiges mål.
- Gör bedömningar av i vilken grad samtliga styrelser och nämnder uppfyllt fullmäktiges övergripande mål.
- Utveckla uppföljning av de uppdrag som fullmäktige lämnar till styrelser och nämnder. I styrningen av uppdragen saknas planer med uppföljningsbara mål och aktiviteter. I uppföljningen av uppdragen saknas avstämningar mot uppföljningsbara mål och aktiviteter.
- Säkerställ att det finns skriftliga rutiner för de olika stegen i arbetet med årsredovisningen. Skriftliga rutiner kan bidra till att det blir tydligare för chefer och medarbetare om vem som ska göra vad och hur de olika momenten ska utföras.

2. Bakgrund

Utifrån fullmäktiges beslut om inriktning och budget har landstingsstyrelsen som styrelse ansvar att leda och samordna landstingets angelägenheter. Med hjälp av årsredovisningen ska styrelsen återrapportera resultatet till fullmäktige. Enligt kommunallagen ska styrelsens förvaltningsberättelse innehålla en utvärdering om målen uppnåtts. Revisorerna har i uppdrag att granska verksamhet, kontroll och redovisning och pröva om verksamheten har bedrivits i enlighet med fullmäktiges uppdrag.

2.1 lakttagelser i 2016 års granskning

Revisorerna bedömde att redovisningen av måluppfyllelsen i årsredovisningen 2016 var bättre jämfört med tidigare år men att den ännu inte var tillräckligt utvecklad.

Granskningen visade att landstingsstyrelsen för år 2016 tog viktiga steg i att utveckla redovisningen av måluppfyllelsen till fullmäktige. Det var positivt att landstingsstyrelsen vid sidan om årsredovisningen hade beslutat om en årsrapport för styrelsen som nämnd. Tidigare år hade landstingsstyrelsen inte beslutat om en egen årsrapport för sitt ansvarsområde som nämnd. Tidigare år fanns det otydligheter i årsredovisningen om vilka delar som handlade om landstingsstyrelsens resultat som nämnd. Genom att år 2016 separera rapporteringen som nämnd blev redovisningen i årsredovisningen bättre och tydligare.

Positivt var att landstingsstyrelsen, hälso- och sjukvårdsnämnden, nämnden för funktionshinder och habilitering, folkhögskolestyrelsen, nämnden för folkhälsa och primärvård i Skellefteå- och Norsjöområdet, kostnämnden i Lycksele och måltidsnämnden i Skellefteå i huvudsak hade mätbara mål för år 2016.

Positivt var också att landstingsstyrelsen i huvudsak gjorde bedömningar om resultatet för landstingsstyrelsen, hälso- och sjukvårdsnämnden och nämnden för funktionshinder och habilitering i förhållande till fullmäktiges övergripande mål var tillräckligt. För folkhögskolestyrelsen och övriga nämnder var bedömningarna otydliga eller för översiktliga.

I årsredovisningen lämnade landstingsstyrelsen bedömningar för måluppfyllelsen för landstingsstyrelsen, hälso- och sjukvårdsnämnden och nämnden för funktionshinder och habilitering för tre av fullmäktiges fyra målområden. För målområdena ”Bättre och jämlik hälsa”, ”God och jämlik vård” och ”Attraktiv arbetsgivare” bedömde landstingsstyrelsen att måluppfyllelsen inte var tillfredsställande. Av årsredovisningen framgick också att hälso- och sjukvårdsnämnden och nämnden för funktionshinder för år 2016 hade väsentliga avvikelser i förhållande till budget. Revisorerna instämde med landstingsstyrelsen om att resultaten för dessa mål inte var tillfredsställande. För målområdet ”Attraktiv och innovativ samarbetspartner” lämnade landstingsstyrelsen inte någon bedömning av måluppfyllelsen.

En svaghet i årsredovisningen var att några av landstingets övriga nämnder saknade mätbara mål. Det försvårade för landstingsstyrelsen att göra bedömningar av måluppfyllelsen. En annan svaghet var att det för landstings-

styrelsen och några av nämnderna saknades underlag för flera av målen för att kunna mäta måluppfyllelsen för år 2016. Revisorerna rekommenderade landstingsstyrelsen att:

- Verka för att alla styrelser och nämnder beslutar om mätbara och uppföljningsbara mål.
- Verka för att alla styrelser och nämnder har underlag så att de kan följa upp sina mål.
- Fortsätt arbetet med att utveckla redovisningen av måluppfyllelsen i årsredovisningen. Bedömningarna ska kunna verifieras med hjälp av att resultat redovisas i förhållande till mätbara mål. Redovisningen av måluppfyllelsen ska göras i relation till fullmäktiges mål.
- Gör bedömningar av i vilken grad samtliga styrelser och nämnder uppfyllt fullmäktiges övergripande mål.
- Säkerställ att det finns formellt beslutade regler och rutiner som beskriver hur arbetet med årsredovisningen ska gå till.

2.2 Landstingsstyrelsens yttrande

I ett yttrande den 12 september 2017 uppgav landstingsstyrelsen att det fortsatt pågick ett arbete med att säkerställa att samtliga styrelser och nämnder i landstinget hade mätbara mål (VLL 946-2017). Enligt yttrandet genomfördes inför år 2018 dialoger med övriga nämnder om målformuleringar.

Landstingsstyrelsen uppgav också att det pågick ett arbete med att utveckla processen för planering och uppföljning och att man såg över innehåll, texter och former för delårsrapporter och årsredovisning. I yttrandet kunde man läsa att ekonomifunktionen hade tagit fram en rutin för arbetet med årsredovisningen och att det fanns en ambition att utveckla det dokumentet.

2.3 Revisionsfrågor och revisionskriterier

I förvaltningsberättelsen ska landstingsstyrelsen redovisa händelser som är väsentliga och av betydelse för styrningen och uppföljningen. I förvaltningsberättelsen ska styrelsen utvärdera om fullmäktiges mål och riktlinjer har uppnåtts och följts.

Granskningen är inriktad mot hur landstingsstyrelsen i förvaltningsberättelsen för år 2017 redogör för styrelser och nämnders resultat i förhållande till fullmäktiges mål.

- Har landstingsstyrelsen i förvaltningsberättelse bedömt genomförd verksamhet i förhållande till fullmäktiges övergripande mål?
- Kan landstingsstyrelsen med hjälp av redovisningen i förvaltningsberättelsen verifiera dessa bedömningar?
- Har landstingsstyrelsen vidtagit tillräckliga åtgärder med anledning av revisorernas rekommendationer för år 2016?

Kommunallagen och fullmäktiges anvisningar ligger till grund för granskningens slutsatser och bedömningar.

2.4 Ansvarig nämnd, avgränsningar och metod

Denna granskning är inriktad mot landstingsstyrelsens samlade årsredovisning för landstinget. Styrelsens årsrapport som nämnd ingår inte i denna granskning. Årsrapporten har vi granskat i den grundläggande granskningen av landstingsstyrelsen (Gr XX/2017).

Granskningen omfattar heller inte en analys av det ekonomiska resultatet eller om årsbokslutet är upprättat i enlighet med lagen om kommunal redovisning och ger en rättvisande bild av resultat och ställning. För svar på dessa frågor hänvisar vi till den granskning som EY genomfört av bokslutet (Gr XX/2017).

Granskningen är genomförd med hjälp av dokumentationsstudie av landstingsstyrelsens årsredovisning. Landstingsdirektören, ekonomidirektören, projektledare för årsredovisningen och strateg inom ekonomistaben har getts möjlighet att lämna synpunkter på rapportutkast.

Rapporten inleds med en översiktlig genomgång av hur anvisningarna var utformade för arbetet med beredningen av årsredovisningen för år 2017. Därefter följer avsnitt där vi granskar hur landstingsstyrelsen i årsredovisningen redovisade och bedömde måluppfyllelsen för verksamhetsmål. Rapporten avslutas med svar på revisionsfrågor och rekommendationer till landstingsstyrelsen.

3. Resultat av granskningen

3.1 Arbetet med årsredovisningen

Den 12 december 2017 beslutade landstingsstyrelsen om en instruktion till nämnderna för deras arbete med årsrapporterna för år 2017 (VLL 2337-2017). Enligt instruktionen skulle varje styrelse och nämnd följa upp och utvärdera den egna verksamheten i förhållande till fullmäktiges övergripande mål och de egna målen i verksamhetsplanerna. Av instruktionen framgick att årsrapporterna skulle innehålla följande uppgifter:

- En samlad bedömning av verksamhetsåret 2017.
- Viktiga händelser under år 2017.
- Redovisning och analys av måluppfyllelsen. Avvikelser till mål skulle kommenteras och åtgärder för att nå mål skulle redovisas.
- Redovisning och analys av det ekonomiska resultatet. Redovisning av vilka åtgärder som hade vidtagits för att klara budgeten.
- Redovisning av arbetet med intern kontroll.

Till instruktionen bifogade landstingsstyrelsen en mall som skulle utgöra vägledning för styrelsernas och nämndernas arbete med årsrapporterna.

Under år 2016 övertog ekonomifunktionen projektledningen för arbetet med att bereda årsredovisningen. Innan hade den uppgiften legat hos staben för planering och styrning. I 2016 års granskning rekommenderade revisorerna landstingsstyrelsen att säkerställa att det fanns aktuella regler och rutiner som beskrev hur arbetet med årsredovisningen skulle gå till. Det styrdokument, *Beredning av underlag till årsredovisning*, som fanns var inaktuell

och beskrev endast översiktligt ansvarsfördelningen på tjänstemannanivå för beredningen av årsredovisningen. Revisorerna ansåg att rollfördelningen och arbetsuppgifterna på tjänstemannanivå behövde göras tydligare med hjälp av skriftliga rutiner.

Sedan ekonomifunktionen tog över ansvaret på tjänstemannanivå för projektledningen av arbetet med att bereda årsredovisningen har landstingets ekonomidirektör beslutat om tre styrande dokument som har betydelse för arbetet med att bereda årsredovisningen:

- Tidplan för planerings- och uppföljningsprocessen. Registrerad i ledningssystemet i april 2017. Dokumentet innehåller en översiktlig tidplan för de olika delarna i planerings- och uppföljningsprocessen för landstingsstyrelsen, hälso- och sjukvårdsnämnden och nämnden för funktionshinder och habilitering.
- Riktlinjer för verksamhetsplanering och uppföljning. Registrerad i ledningssystemet i april 2017. Dokumentet riktar sig till chefer och medarbetare i landstinget. På översiktlig nivå beskrivs planerings- och uppföljningsprocessen i landstinget.
- Beredning av underlag till delårs- och årsredovisning. Registrerad i ledningssystemet i februari 2018. Dokumentet riktar sig till stabschefer, verksamhetsområdeschefer och tjänstemän i staber. I dokumentet finns en tidplan för arbetet med årsredovisningen. I dokumentet finns också en beskrivning av ansvar på tjänstemannanivå för arbetet med att bereda årsredovisningen:
 - Landstingsdirektören beslutar om tidplan och disposition för arbetet med årsredovisningen. Landstingsdirektören beslutar också på tjänstemannanivå om det slutliga förslaget till årsredovisning.
 - Ekonomidirektören har det övergripande ansvaret på tjänstemannanivå för beredningen av årsredovisningen. Ekonomidirektören har ansvar för att rutiner och tidplaner följs.
 - Chef för enheten för planering och styrning ansvarar för att utveckla och förvalta processen för arbetet med årsredovisningen. Chefen för enheten planering och styrning har också ett helhetsansvar för kvaliteten i de finansiella avsnitten i årsredovisningen.
 - Chefen för enheten för redovisning och transaktioner ansvarar för kvaliteten i informationen om räkenskaperna samt tar fram förslag till innehåll i den finansiella analysen.
 - Strateg för verksamhetsutveckling ansvarar för att leda det operativa arbetet med att bereda förslaget till årsredovisning. Strategen ska bland annat förankra tidplan och disposition med tjänstemannaledningen och ha dialog med extern leverantör om grafisk utformande i årsredovisningen. Strategen ska utse en stabsövergripande arbetsgrupp för stöd i arbetet med texter och underlag.

- Strateg för planering och uppföljning ansvarar för att ta fram förslag till förvaltningsberättelse. Förslag till texter i årsredovisningen ska strategen förankra med tjänstemannaledningen. Strategen kan tilldela arbetsuppgifter till andra berörda stabs-tjänstemän. Strategen ska också besluta om skrivmallar för arbetet med beredningen av årsredovisningen.
- Tjänstepersoner som lämnar in underlag till årsredovisningen ansvarar för att underlagen lämnas i tid, är kvalitetssäkrade och avstämde med ansvarig chef. Tjänstepersoner som ingår i den stabsövergripande arbetsgruppen ansvarar för att säkerställa helhetsperspektiv av underlagen till årsredovisningen.
- Kommunikationsdirektören ansvarar för val av extern leverantör för grafisk formgivning av årsredovisningen. Tjänsteperson på kommunikationsstaben ansvarar för den slutliga språkliga bearbetningen av texter och bilder.

Vår kommentar

Det är positivt att det finns dokument för arbetet med att bereda årsredovisningen. I dokumenten finns tidplan och översiktliga beskrivningar av ansvarsfördelningen för arbetet med att bereda årsredovisningen. Vi rekommenderar att dokumenten kompletteras med mer detaljerade rutiner för de olika stegen i arbetet med årsredovisningen. Skriftliga rutiner kan bidra till att det blir tydligare för chefer och medarbetare om vem som ska göra vad och hur de olika momenten ska utföras.

3.2 Redovisning av måluppfyllelse för verksamhetsmål

På samma sätt som tidigare år var redovisningen i årsredovisningen för år 2017 av resultatet för verksamhetsmål i första hand inriktad mot landstingsstyrelsen som nämnd, hälso- och sjukvårdsnämnden och nämnden för funktionshinder och habilitering. Redovisningen för övriga nämnder var översiktlig.

Redovisning i årsredovisningen av resultatet för verksamhetsmålen inleds med en sammanfattning av resultaten för landstingsstyrelsen, hälso- och sjukvårdsnämnden och nämnden för funktionshinder och habilitering. Enligt redovisningen uppnådde landstingsstyrelsen och de två nämnderna tillsammans 30 av 81 mål. För 22 av målen redovisades stora avvikelser. 11 av målen var delvis uppnådda. Enligt årsredovisningen kunde ca en fjärdedel av de 81 målen inte följas upp på grund av att det saknades uppgifter. Orsak till det var enligt landstingsstyrelsen att medarbetar- och patientenkäter inte hade kunnat genomföras som planerat.

Landstingsstyrelsen bedömde att landstingsstyrelsen, hälso- och sjukvårdsnämnden och nämnden för funktionshinder och habilitering inte hade en tillfredsställande måluppfyllelse. Landstingsstyrelsen uppfyllde 9 av sina 27 mål, hälso- och sjukvårdsnämnden uppfyllde 11 av sina 34 mål och nämnden för funktionshinder och habilitering uppfyllde 9 av sina 20 mål. Övriga styrelser och nämnder hade enligt landstingsstyrelsen genomfört ”de flesta” av de aktiviteter som de planerat om för år 2017.

I förhållande till fullmäktiges övergripande mål lämnade landstingsstyrelsen följande bedömningar:

Fullmäktiges mål	Landstingsstyrelsens bedömning
Bättre och jämlik hälsa	Delvis uppfyllt
God och jämlik vård	Inte uppfyllt
Aktiv och innovativ samarbetspartner	Delvis uppfyllt
Attraktiv arbetsgivare	Inte uppfyllt

Landstingsstyrelsen konstaterade att det framför allt var inom målet ”God och jämlik vård” som det fanns större avvikelser. Enligt årsredovisningen hade endast 15 av 38 mål nåtts inom det målområdet. Avvikelserna avsåg i första hand delmål för tillgänglighet och ekonomi.

Efter den sammanfattande bedömningen redogjorde landstingsstyrelsen i årsredovisningen mer detaljerat om vilken verksamhet som var genomförd under året och vilka resultat som var uppnådda inom fullmäktiges fyra målområden. Landstingsstyrelsen redogjorde också för hälsoläget i länet och de aktiviteter som var genomförda med anledning av fullmäktiges olika uppdrag till styrelser och nämnder. Nedan har vi sammanställt uppgifter i landstingsstyrelsens årsredovisning om de olika styrelsernas och nämndernas måluppfyllelse.

Landstingsstyrelsen som nämnd

Landstingsstyrelsen uppfyllde 9 av 27 mål. För 8 mål saknades underlag för att mäta måluppfyllelsen. Nämnden redovisade en budgetavvikelse med -84 miljoner kronor. Landstingsstyrelsen bedömde att resultaten för tillgänglighet och ekonomi inte var tillfredsställande. I övrigt var måluppfyllelsen god enligt landstingsstyrelsen.

Hälso- och sjukvårdsnämnden

Nämnden uppfyllde 11 av 34 mål. För 7 mål saknades underlag. Nämnden redovisade en budgetavvikelse med -271 miljoner kronor. Det var främst mål för tillgänglighet och ekonomi som inte nåddes. Nämnden bedömde att måluppfyllelsen inte var tillfredsställande. Landstingsstyrelsen instämde om att måluppfyllelsen för hälso- och sjukvårdsnämnden inte var tillfredsställande.

Nämnden för funktionshinder och habilitering

Nämnden uppfyllde 9 av 20 mål. För fyra mål saknades underlag för att mäta måluppfyllelsen. Nämnden redovisade en budgetavvikelse med -6,2 miljoner kronor. Nämnden bedömde att måluppfyllelsen var god. Landstingsstyrelsen instämde inte i den bedömningen. Landstingsstyrelsen bedömde att måluppfyllelsen inte var tillfredsställande.

Samverkansnämnden

I landstingsstyrelsens årsredovisning kan man läsa att samverkansnämnden bedömde att alla mål var uppfyllda och att nämnden redovisade ett ekonomiskt resultat i balans. Landstingsstyrelsen gjorde ingen egen bedömning av nämndens redovisning eller resultat annan än den generella bedömningen som landstingsstyrelsen redovisade i årsredovisningens inledande avsnitt:

”Styrelsen konstaterar att övriga styrelser och nämnder har genomfört de flesta av sina planerade aktiviteter. Alla når dock inte sina budgetmål”.

Nämnderna för folkhälsa och primärvård

I årsredovisningen lämnade landstingsstyrelsen följande uppgifter om de tre nämndernas måluppfyllelse:

- Nämnden för Umeåregionen. Alla mål var uppfyllda och planerade aktiviteter var genomförda. Nämnden redovisade ett överskott med 400 000 kronor i förhållande till budget.
- Skellefteå- och Norsjöområdet. 15 av 16 mål var uppfyllda. Målet om att ha dialog två gånger per år med Skellefteå elevkårer var inte uppfyllt. Nämnden redovisade ett överskott med 200 000 kronor i förhållande till budget.
- Nämnden för södra Lappland. Nämnden bedömde att alla mål var uppfyllda. Nämnden redovisade ett överskott med 200 000 kronor i förhållande till budget.

Landstingsstyrelsen lämnade ingen egen bedömning av nämndernas redovisning eller resultat utöver den allmänna bedömning som fanns i årsredovisningens inledande avsnitt.

Patientnämnden

Patientnämnden bedömde att nämndens aktivitetsplan i allt väsentligt var genomförd. Nämnden redovisade ett överskott med 300 000 kronor i förhållande till budget. Landstingsstyrelsen gjorde ingen egen bedömning av nämndens redovisning eller resultat annan än den som landstingsstyrelsen redovisade i årsredovisningens inledande avsnitt.

Folkhögskolestyrelsen

I avsnittet för folkhögskolestyrelsen kan man i landstingsstyrelsens årsredovisning läsa ”Verksamheterna redovisar en hög grad av måluppfyllelse för året och ekonomin är i balans.” Av texten i landstingsstyrelsens årsredovisning framgår inte om det var landstingsstyrelsens eller folkhögskolestyrelsens bedömning.

Måltidsnämnden i Skellefteå

I landstingsstyrelsens årsredovisning kan man läsa att ”Samtliga mål är uppfyllda”. Av texten i landstingsstyrelsens årsredovisning framgår inte om det var landstingsstyrelsens eller nämndens bedömning.

Nämnden redovisade ett underskott med 700 000 kronor i förhållande till budget.

Kostnämnden i Lycksele

I landstingsstyrelsens årsredovisning finns en bedömning om att kostnämnden ”. . .uppfyller flera av sina mål delvis eller fullt ut.” Av texten i landstingsstyrelsens årsredovisning framgår inte om det var landstingsstyrelsens eller nämndens bedömning. Nämnden redovisade ett underskott med 500 000 kronor i förhållande till budget.

Vår kommentar

Vi anser att redovisning i årsredovisningen av resultaten för målen för landstingsstyrelsen, hälso- och sjukvårdsnämnden och nämnden för funktionshinder och habilitering i allt väsentligt var tillfredsställande. Landstingsstyrelsen och de två nämnderna hade mätbara mål. I årsredovisningen följde landstingsstyrelsen upp målen i förhållande till fullmäktiges övergripande mål. Landstingsstyrelsen bedömde att resultaten för landstingsstyrelsen, hälso- och sjukvårdsnämnden och nämnden för funktionshinder och habilitering inte var tillfredsställande år 2017. Vi instämmer i den bedömningen.

Redovisningen av resultaten för folkhögskolestyrelsen och flertalet övriga nämnder är för översiktlig. Utöver allmänna kommentarer i årsredovisningen saknas i de flesta fall redogörelser för måluppfyllelsen. I årsredovisningen saknas också landstingsstyrelsens bedömningar om resultaten är tillräckliga.

Av våra grundläggande granskningar av landstingets styrelser och nämnder framgår att landstingsstyrelsen, hälso- och sjukvårdsnämnden, nämnden för funktionshinder och habilitering, folkhögskolestyrelsen, samverkansnämnden, nämnden för folkhälsa och primärvård i Skellefteå- och Norsjöområdet, nämnden för folkhälsa och primärvård i södra Lappland och måltidsnämnden i Skellefteå i huvudsak hade mätbara mål för år 2017. Nämnden för primärvård och folkhälsa i Umeåregionen, patientnämnden saknade i tillräcklig grad mätbara mål. Av våra grundläggande granskningar framgår också att flera av nämnderna för år 2017 inte hade tillräckligt utvecklade redovisningar i sina årsrapporter av måluppfyllelsen.

När vi granskar landstingsstyrelsens årsredovisning kan vi konstatera att redovisningen för folkhögskolestyrelsen och för flera av nämnderna är för översiktlig. För folkhögskolestyrelsen och för flera av nämnderna var inte redovisningen tillräckligt utvecklad för att man skulle kunna värdera resultaten för år 2017.

Vi rekommenderar landstingsstyrelsen att fortsätta arbetet med att utveckla redovisningen av måluppfyllelsen. Säkerställ att samtliga styrelser och nämnder har mätbara mål som går att utvärdera. Arbeta vidare med att i årsredovisningen tydliggöra nämndernas resultat. Se till att landstingsstyrelsen gör tydliga bedömningar för alla styrelser och nämnder om deras resultat är tillräckliga i förhållande till fullmäktiges övergripande mål.

4. Uppföljning av 2016 års rekommendationer

I tabellen nedan har vi sammanställt svar på frågan om landstingsstyrelsen vidtagit tillräckliga åtgärder med anledning av rekommendationer i 2016 års granskning.

Rekommendationer från 2016 års granskning:	Har nämnden under år 2017 vidtagit tillräckliga åtgärder?	Vår kommentar:
Verka för att alla styrelser och nämnder beslutar om mätbara och uppföljningsbara mål.	Nej	Några nämnder saknar mätbara mål.
Verka för att alla styrelser och nämnder har underlag så att de kan följa upp sina mål.	Nej	Våra grundläggande granskningar visar att alla styrelser och nämnder inte har tillfredsställande uppföljning av sina mål. I flera fall saknas underlag.
Fortsätt arbetet med att utveckla redovisningen av måluppfyllelsen i årsredovisningen. Bedömningarna ska kunna verifieras med hjälp av att resultat redovisas i förhållande till mätbara mål. Redovisningen av måluppfyllelsen ska göras i relation till fullmäktiges mål.	Delvis	Redovisningen av måluppfyllelsen för landstingsstyrelsen, hälso- och sjukvårdsnämnden och nämnden för funktionshinder och habilitering är tillfredsställande. För övriga styrelser och nämnder är redovisningen av måluppfyllelsen i årsredovisningen för översiktlig. För dessa saknas i hög grad avstämning mot mätbara mål.
Gör bedömningar av i vilken grad samtliga styrelser och nämnder uppfyllt fullmäktiges övergripande mål.	Nej	Landstingsstyrelsen gör inte bedömningar av måluppfyllelsen för alla styrelser och nämnder.
Säkerställ att det finns formellt beslutade regler och rutiner som beskriver hur arbetet med årsredovisningen ska gå till	Delvis	De styrdokument som finns i ledningssystemet bör kompletteras med rutiner.

Vår kommentar

Sammanställningen visar att landstingsstyrelsen inte vidtagit tillräckliga åtgärder för att åtgärda brister som identifierades i 2016 års granskning.

5. Svar på revisionsfrågor

För folkhögskolestyrelsen och flera av nämnderna var redovisningen för översiktlig. Vår samlade bedömning är att redovisningen av måluppfyllelsen i årsredovisningen inte var tillfredsställande. Slutsatsen bygger på de svar vi nedan redovisar på granskningens revisionsfrågor.

Svar på granskningens revisionsfrågor

Revisionsfråga	Ja/Nej	Vår kommentar
Har landstingsstyrelsen i förvaltningsberättelse bedömt genomförd verksamhet i förhållande till fullmäktiges övergripande mål?	Delvis	Det finns bedömningar för landstingsstyrelsen, hälso- och sjukvårdsnämnden och nämnden för funktionshinder och rehabilitering men inte för övriga styrelser och nämnder.
Kan landstingsstyrelsen med hjälp av redovisningen i förvaltningsberättelsen verifiera dessa bedömningar?	Delvis	Redovisningen av måluppfyllelsen är tillräcklig för landstingsstyrelsen och hälso- och sjukvårdsnämnden men inte för övriga styrelser och nämnder.
Har landstingsstyrelsen vidtagit tillräckliga åtgärder med anledning av revisorernas rekommendationer för år 2016?	Nej	Redovisningen är inte tillräckligt utvecklad för alla styrelser och nämnder.

5.1 Rekommendationer

Vi rekommenderar landstingsstyrelsen att:

- Verka för att alla styrelser och nämnder beslutar om mätbara och uppföljningsbara mål.
- Verka för att alla styrelser och nämnder har underlag så att de kan följa upp sina mål.
- Fortsätt arbetet med att utveckla redovisningen av måluppfyllelsen i årsredovisningen. Bedömningarna ska kunna verifieras med hjälp av att resultat redovisas i förhållande till mätbara mål. Redovisningen av måluppfyllelsen ska göras i relation till fullmäktiges mål.
- Gör bedömningar av i vilken grad samtliga styrelser och nämnder uppfyllt fullmäktiges övergripande mål.
- Utveckla uppföljning av de uppdrag som fullmäktige lämnar till styrelser och nämnder. I styrningen av uppdragen saknas planer med uppföljningsbara mål och aktiviteter. I uppföljningen av uppdragen saknas avstämningar mot uppföljningsbara mål och aktiviteter.

- Säkerställ att det finns skriftliga rutiner för de olika stegen i arbetet med årsredovisningen. Skriftliga rutiner kan bidra till att det blir tydligare för chefer och medarbetare om vem som ska göra vad och hur de olika momenten ska utföras.

Umeå den 12 april 2018

Richard Norberg
Certifierad kommunal revisor